

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Zichier eenige van de laatste titels:

300. — 't Portiertje van Roesclare. — 301. De Kleine Tooneelspeelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. — 306. De Wonderbare Redding. — 307. Fiere Margriet van Leuven. — 310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. — 312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Teekens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan. — 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter van Eikenhof. — 318. Het Juiertje van Parijs. — 319. De Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het Gezin van den Visscher. — De Wilde Cow-Boy. — 323. Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen. — 325. Kerstmis in de Sneeuw. — 326. Een angstig avontuur. — 327. De Reis in den Nacht. — De Zwarte Bende. — 329. Het licht in de Wildernis. — 330. De dankbare Soldaat. — 331. Een keer Wildstrooper. — 332. Het Wonderland. — 333. Het Verloren Testament. — 334. In veilige Haven. — 335. De wonderbare reis van schipper Bontekoe. — 336. Een brutale Feeks. — 337. Vaders vertrouwen. — 338. De vlucht over de Schelde. — 339. Neel's avontuur. — 340. De Zwarte Ruiters. — 341. De Held van Afrika. — 342. De Pleegzoon van den Bedelaar. — 343. Het beleg van den Ravenburg. — 344. Een avontuurlijke vacantie. — 345. De vriend van den Indiaan. — 346. De Pelgrims en de Roofridder. — 347. De twee Gemzenjagers. — 348. Het verloren Koffertje. — 349. De Held van Maideghem. — 350. Het verlaten Huis. — 351. De schat in den Kelder. — 352. — Het huis in de Dennen. — 353. De vriend van den Zeekapitein. — 354. De gestrafte Hoogmoed. — 355. Grootmoeders helpers. — 356. Een Vlaamsche jongen in Amerika. — 357. De jonge Kolonist. — 358. De herder van de Hooglanden. — 359. Na lijden komt verblijden. — 360. De twee Robinson Crusoe's. — 361. Edelmoedigheid beloond. — 362. De Durver. — 364. De Durver in de Prairie. — 365. De jonge Hovenier. — 366. De sluwe Goochelaar. — 367. De valsche Boudewijn. — 368. De zonderlinge Bezoeker. — 369. De schrik van het Dorp. — 370. De Plaaggeest. — 371. Bij de Eskimo's. — 372. Ewyn, de lijfeigene. — 373. De eenzame hoeve. — 374. Het Schot in den Avond. — 375. De Stiefmoeder. — 376. Gescheiden Vrienden. — 377. Het Avontuur der Kerstzangers. — 378. Hoogmoed gebroken. — 379. De Cirkusjongen. — 380. Uit het Cirkus. — 381. Het Spookschip.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag ze in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

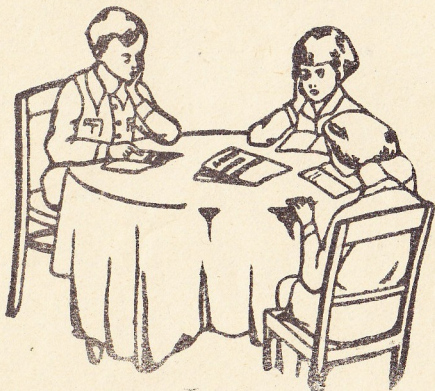
UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Druckerij R. Bracke-Van Geert, Wetteren.

Voor het Recht

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

A. W. HANS.

Nr. 430.

VOOR HET RECHT

Uitgave :
A. HANS-VAN DER MEULEN
CONTICH.

VOOR HET RECHT

I.

De heer Dijkhuis was een rijke eigenaar van visscherssloepen en vischhandelaar in het zeedorpje Westland. Hij had ook groote pakhuizen. In het dorp werd Dijkhuis echter niet geëerd, maar wel gevreesd. Hij was een hoogmoedig man, die met minachting op zijn visschers en zijn bedienden neerzag. Zijn eenig kind, een zoon van negentien jaar, toonde zich al niet beter. Mevrouw Dijkhuis daarentegen was een goed mensch en hielp veel arme lieden. Ze had er verdriet van dat haar man en zoon zoo verwaand waren. En nog iets hinderde haar: de zoon, Gerard, was zoo veel weg en ze wist niet waar hij overal zwierf. Zijn vader had weinig over hem te zeggen en moeder nog minder.

Op zekeren stormachtigen avond zat heer Dijkhuis op zijn bureel. Hij had gehoord, dat Petrus, een bekwaam visscher van een vijf-entwintigtal jaren, het personeel aanzette om hooger en meer recht te vragen. Daarover was de baas nijdig. De visschers moesten immers onderdanig blijven, en niet voor groote loonen werken. Hij riep een van zijn kantoorbedienden en zei:

— Haal Petrus Vercammen eens. Ik moet hem spreken.

Een kwartier later kwam er een flinke, sterke jongeling binnen.

— Wel, Petrus, ik heb gehoord dat ge niet tevreden zijt en dat ge ook het ander personeel opruiet, zei de heer Dijkhuis. Is dat waar?

— Opruien doe ik niet, mijnheer, maar ik zeg dat we voor te laag loon werken.

— Maar dat is oproerige praat. Vergeet niet, dat wij hier de macht hebben en allen tegenstand gemakkelijk breken.

— Dus zijn we verplicht om altijd voor een hongerloon te werken! riep Petrus uit, die al een beetje driftig werd.

— Hongerloon, hongerloon! Dus wilt ge zeggen dat ik mijn volk uitbuit! snauwde de patroon, die geen tegenspraak gewoon was.

— We verdienen te weinig, er moet een einde aan komen. Wij hebben net zooveel recht als werklieden in het binnenland, hernam Vercammen.

Nu werd het Dijkhuis te machtig.

— Gij wilt me de les lezen! kreet hij. Verdienen de visschers bij de andere reeders meer?

— Neen, maar die zijn ook ontevreden, mijnheer.

— Luister, gij zult met niemand meer over loonen spreken. Beloofst ge me dat?

— O, neen, mijnheer! Ik werk voor het recht. We zijn geen slaven!

— Goed! Wees dan koppig. Ik betaal u de maand uit en nooit zult ge nog een voet op mijn sloep zetten. Ge zult er ver mee komen met uw oproerigheid!

Dijkhuis telde het loon van den jongeling, die eerst wilde weigeren, maar aan zijn moeder peinsde, die hij moest onderhouden en het geld van doen had. Toen hij weg ging, zei Dijkhuis spottend:

— Met de praatjes van een armen visscher lachen we.

Petrus antwoordde niet meer en verliet vlug het kantoor. Toen hij buiten kwam, moest hij worstelen tegen den fellen wind. Nu en dan sloeg er een striemende regenvlaag in zijn gelaat. Het werd donker.

— O! ik had het toch maar niet moeten zeggen, dacht Petrus Vercammen. Het is winter en hoe zal ik aan den kost komen en mijn moeder onderhouden?

De jonge man zuchtte. Zijn ideaal was de visschers, die nog werden verdrukt, te helpen, maar hij ondervond hoe moeilijk het ging.

Hij stapte in gedachten voort, maar toen hij aan 't haventje kwam, werd hij opgeschrikt door het lawaai van menschen.

— Er is een schip in nood! klonk het.

Petrus kwam nader en vroeg:

— Welke visscher is er nu nog niet binnen?

— Ik weet het niet, antwoordde een man. Ze zijn allen binnen, denk ik. Het zal misschien een vreemde zijn, die in gevaar verkeert.

Petrus zag in de zee een lichtje zweven. Nu en dan vloog er een vuurpijl in de lucht.

— Kan de reddingsboot dan niets doen? vroeg hij.

— Ze is al uit geweest, maar ze word telkens teruggeslagen. Het stormt hard moet ge weten.

Plots riep er iemand:

— Het jacht van Gerard Dijkhuis ligt niet in de haven. Het is zeker hij, die in nood verkeert.

Petrus stond weer in gedachten.

De zoon van dien uitbouter was in gevaar en kon misschien verdrinken. Zou dat de straf wezen? Doch hij verdreef die gepeinzen. Hij mocht zoo niet oordeelen. Iemand klopte op zijn rug en zei tegelijk:

— Petrus, we zoeken u. We weten allen, dat gij een bekwaam visscher zijt, en dat ge het beste van het dorp met een boot om kunt gaan.

Het was de overste van de reddingsboot en hij vervolgde:

— Nu zouden we graag hebben, dat gij de reddingsboot bestuurt; het is onze laatste kans.

— Ik doe het niet! snauwde Vercammen terug.

— Maar Petrus toch, hernam de man. Dat kunt ge niet meenen. Gerard Dijkhuis is in gevaar.

— Ik meen het maar al te goed. Als het iemand anders was, ging ik dadelijk, maar ik doe niets voor den zoon van den kerel, die mij zoo juist weggezonden heeft omdat ik over recht sprak. Daar waag ik mijn leven niet voor.

— Toe, jongen, leg alle wrok nu eens af. Als ge iemand van den dood kunt redden, zult ge het toch niet laten.

Vercammen veranderde al. In zijn hart was nu een felle tweestrijd. Hij was wel zoo hard verbitterd om te zeggen: « Dat de oude zelf zijn zoon redt! » Maar dan kwam zijn edel gevoel weer boven, dat hem toefluisterde alles te vergeven. Nog even stond hij in bedenking, maar riep toen:

— Vooruit dan maar! Toch zijn ze het niet waard, dat eerlijke lieden zich voor hen in gevaar brengen.

— Ik wist wel, dat ge zoudt helpen, sprak de overste van den reddingsdienst. Kom, want we mogen geen tijd verliezen.

Weldra stak de boot van wal. De bevolking op de kade volgde angstig den strijd.

— Als Petrus ze niet kan redden, zijn ze verloren, zei er iemand uit de groep.

Gerard zou met zijn knecht aan boord zijn.

De strijd duurde lang, want het was een reuze-

werk om de boot bij het jacht te brengen, dat op een zandbank vast zat. Tocht lukte Petrus er in, om in de nabijheid te komen.

Het waren inderdaad Gerard, de zoon van Dijkhuis, en zijn knecht. Ze moesten zich vasthouden aan een stuk van den mast, die al afgebroken was, om niet in zee geslingerd te worden. Van uit de reddingsboot gooide men touwen, waaraan de twee schipbreukelingen zich moesten vastbinden. Dan kwam Petrus met zijn boot heel behendig tot bij hen. De andere redders wierpen nog een reddingsboei voor alle voorzichtigheid. Men kreeg Gerard Dijkhuis en zijn knecht in de boot. Het had veel inspanning gevraagd. Ook de terugtocht was nog gevaarlijk, want men kon tegen de pier botsen. Maar door de flinke hulp van Petrus kwam men behouden binnen.

Het volk op de kade juichte de moedige redders toe. Deze gingen in een herberg, waar ze zich bij een vuur konden drogen.

— Petrus, het is aan u te danken, dat die mannen gered zijn, zei er een uit de groep.

Gerard en de knecht, die geheel uitgeput waren, werden naar een andere kamer gebracht en in bed gelegd.

De heer Dijkhuis zat met zijn vrouw in de kamer.

— Ik heb Petrus Vercammen weggestuurd, zei hij. Die kerel begint oproerig te worden.

— Maar, man, hij is toch altijd een voorbeeldig visscher geweest. En hem nu in den winter zonder brood zetten is toch wel erg!

— Ja, ik zal zeker opstandelingen kweken. Maar waar zou Gerard zitten? Ik heb hem van heel den middag niet gezien!—

— Ik ook niet! antwoordde mevrouw. We zouden wat beter op hem moeten letten. Hij luistert echter niet.

— Och, hij is jong en zoekt vermaak.

Plots werd er gebeld en de meid kwam zeggen dat de burgemeester daar was.

— Breng hem hier, sprak Dijkhuis.

De dorpsoverste trad binnen.

— Wel, burgemeester, vroeg de handelaar, kan ik u van dienst zijn?

— Neen, dat niet. Ik kom u maar zeggen, dat Petrus Vercammen uw zoon van den dood gered heeft.

— Wat is er dan gebeurd? kreet de moeder verschrikt.

— Hij was met zijn jacht op een zandbank

terechtgekomen. Vercammen alleen kon de reddingsboot tot bij hem brengen.

De heer Dijkhuis stond even verbaasd. Petrus, die hij weggestuurd had, redde nu het leven van zijn zoon. Dit zou natuurlijk aanleiding geven tot veel gebabel. De hoogmoedige man dacht daar meer aan dan aan dankbaarheid, die hij zou moeten toonen voor den armen visscher.

— Waar is onze jongen nu? vroeg mevrouw Dijkhuis.

— Aan de kade in een herberg. Hij ligt met den knecht in bed.

— Kunnen we hem vervoeren?

— Neen, zei de dokter, vanavond niet meer.

— Kom, we zullen vlug naar hem gaan, heren mevrouw.

Even later waren ze op weg.

— Ge ziet wel dat ge zoo maar niet iemand moet wegsturen, zei mevrouw. Die jongen heeft door zijn moed onzen zoon gered.

— Ja, dat moet nu juist lukken, dat het Petrus is. Ik zal hem terugnemen.

Weldra waren ze aan de herberg en gingen ze bij hun zoon. Deze was wakker en zei tot zijn ouders:

— Dat is op 't randje af geweest. Gelukkig is het nog goed afgeloopen.

Mevrouw Dijkhuis schudde haar hoofd.

— Jongen, wordt toch ernstiger, zei ze. Ver-

geet niet dat ge aan een groot gevaar ontsnapt zijt.

Ze bleven nog wat bij hem. Toen ze vertrokken, ging de heer Dijkhuis even bij de redders die bij de kachel zaten.

— Dat hebt ge nu eens flink gedaan, zei hij. Ik zal u allen beloonen. Petrus, kom morgen maar eens naar mijn bureel.

— Heer Dijkhuis, ik heb uw zoon gered, maar van uw weldadigheid wil ik niet weten. Eerst bespot ge me, en nu zou ik weer deugen.

De handelaar was geweldig beleedigd, doch hij wilde dit niet toonen.

— Ge zult wel veranderen, zei hij. Ik verwacht u morgen.

Hij vertrok dan.

— Hij denkt wel, dat hij met zijn geld ieder kan ompraten, sprak Petrus. Ik ben al droog en ga naar mijn moeder.

Hij stond op, groette en stapte op. De anderen schudden hun hoofd.

— Een goed hart, en hij wil voor het recht van den schipper werken, maar hij zal het hoofd stooten, zei er een.

III.

Den volgenden dag sprak ieder over Petrus,

die door zijn moed den zoon van Dijkhuis gered had.

Om zich niet ondankbaar te toonen, ging de heer Dijkhuis naar Vercammen. Toen hij het kleine huisje binnentrad, zat Petrus bij de kachel.

— Toch niet ziek, zeker? vroeg de reeder.

— Een beetje huiverig.

— Ik kom nog eens spreken, en als ge wilt, kunt ge uw werk hernemen. We zullen onze ruzie dan vergeten, hernam Dijkhuis. En ge hebt mijn zoon gered. Ik zal uw loon opslaan. Zeg het niet aan de anderen.

— Ha, neen, dat niet! riep Petrus uit. Ik zou mijn gezellen verraden! Zoo laf ben ik niet... Er moet voor ieder verbetering komen.

— Wat kan u een ander schelen! Ieder moet voor zich zelf zorgen!

— Mijnheer, ge begrijpt onze gevoelens niet. Ik kan niet meer in uw dienst komen. Gij wilt me den mond stoppen.

— Na een paar dagen zou het weer ruzie zijn!

— Keurt gij die houding van uw zoon goed? vroeg de heer Dijkhuis aan de oude moeder.

— Ja, mijnheer, antwoordde ze. Mijn man is ook visscher geweest. We hebben het altijd armoedig gehad. Die toestanden moeten veranderen. En ik vind het zeer onrechtvaardig, dat gij mijn zoon wilt verbieden over recht te spreken.

— Meent ge, dat wij dan zooveel verdienen?

Wat al onkosten hebben we niet? En dikwijls groote schade, als de visch veel te goedkoop verkocht wordt.

— Al de reeders worden voortdurend rijker, beweerde Vercammen.

— Vrouw, als uw zoon niet werkt, hoe komt ge dan door den winter? Weest beiden toch verstandig, hernam de heer Dijkhuis.

— Ik vertrouw op God, mijnheer.

— God wil niet, dat er oproerigheid is bij de menschen.

— In het Heilig Boek staat er, dat de meesters rechtvaardig moeten zijn en een arbeider zijn loon waardig is! merkte vrouw Vercammen op.

— Wel, Petrus, ge kunt eens nadenken, besloot de reeder. Ge kunt in mijn dienst terug komen en ik zal uw loon vermeerderen, maar niet dat van de anderen. Het moet tusschen ons blijven.

— Ik kom niet terug. Ik ga in dienst bij vischer Hendriks, die een eigen sloep heeft. Ik zal er veel minder verdienen, maar dan toch mijn volk niet verloochenen.

— Hendriks! Ook een koppigaard. Hij zou voor zijn eigen varen. Hij zal het ver brengen... Nog eens, ge kunt u bedenken. En hier is een bijzondere belooning voor uw kloeke daad van gisteravond.

— Ik wil daarvoor geen geld. Ik deed het niet om loon.

Maar Dijkhuis liet het bankbiljet op tafel en ging heen.

Moeder nam het geld op.

— Neen, jongen, ge deedt het niet voor geld, maar ge hebt het ruim verdiend, zei ze. En ik kan het best gebruiken.

Petrus zou met Hendriks varen. In het dorp sprak men schande over Dijkhuis.

Gerard Dijkhuis was beter en dreutelde weer rond. Hij beweerde nu, dat de ramp niet zoo erg was geweest. En de redders hadden toch maar een klein eind moeten varen.

Men minachtte den boemelaar, die nu en dan wel wat op zijn vaders kantoor zat, maar meest op gang was en dikwijls met zonderlinge kerels van den grenskant. Gerard vertoefde veel met hen in herbergen, ginds in de duinen.

De jongen was bedorven door allerlei verkeerde boeken. Hij trachtte naar avonturen, zooals hij beweerde. En hij wilde als een heer zijn van het verdacht volkje, dat hem vleide.

Zijn vader was toch geschrokken door het ongeluk en besloot zijn zoon strenger te behandelen. Hij eischte, dat Gerard dagelijks op het kantoor zou werken. Zijn zoon weigerde.

— Dan geef ik u geen zakgeld meer, dreigde de heer Dijkhuis.

En hij besloot dien maatregel eens streng door te voeren.

Gerard was brutaal en zei, dat hij toch zijn eigen zin zou doen. De heer Dijkhuis was boos en zijn vrouw zeer bedroefd. Deze vroeg zich af, wat er van haar zoon moest geworden.

IV.

Een paar weken waren voorbijgegaan. Vercammen voer nu dagelijks uit met Hendriks, die een eigen sloepje had. Beiden spraken zeer veel en Hendriks zei ook, dat de visschers te weinig verdienden.

— Waren er meer mannen zooals gij, er zouden wel veranderingen komen, sprak hij. Elders is het wel beter dan hier.

— O, Hendriks, zouden we geen vereeniging kunnen stichten, om de visschers te beschermen? vroeg Petrus.

— Ja, jongen, dat is wel veel gewaagd. Vergeet niet, dat die heeren machtig zijn. Toch zal ik er over nadenken, want als iedereen stil zit, dan komt er nooit recht. In andere plaatsen zijn er betere toestanden en verstandige en ordelievende heeren staan er aan de zijde van de arbeiders. Maar ons afgelegen dorp is nog zoo achterlijk.

Vercammen, die wel voelde dat hij in Hendriks een bondgenoot kon hebben, sprak vurig over

het onrecht, dat er heerschte. Hendriks stond een tijdje in gedachten en zei toen vastberaden:

— Wel ja, beschouw mij maar als helper; ik ben een vrij man.

Dankbaar drukte Petrus hem de hand.

— Eindelijk ben ik niet alleen meer, en nu gij mij bijstaat, zullen er wel anderen volgen, verzekerde hij.

— Ja, het zal misschien een spoorslag voor velen zijn; ik hoop het toch.

Zoo werd op de sloep een verdrag gesloten tusschen twee moedige mannen. De volgende dagen werkte Vercammen met veel moed.

Een maand later was het zeedorpje Westland in groote beroering. Petrus Vercammen en Hendriks zouden op een Zondag vergadering houden.

Daarover waren de heer Dijkhuis en andere reeders woedend. Dijkhuis verbood aan al zijn personeel er naar toe te gaan. Ook zijn zoon Gerard bespotten den jonkman, die hem het leven gered had.

— We zullen er die kerels wel onder krijgen, blufte hij.

Eindelijk was de Zondag aangebroken.

Toen Vercammen en Hendriks rondwandelden, werden ze door sommige lieden kwaad aangekeken.

Ongelukkig zijn er toch nog zooveel onverschilligen, merkte Petrus op.

— Ja, die zijn er altijd, zei willen hun heeren vleien en begripen hun eigen recht niet.

In de zaal waren toch nogal veel toehoorders. Petrus Vercammen nam het woord. Hij zei, dat hij geen haat wilde stoken tegen de meesters. Hij wenschte niets lievers dan een goede verhouding tusschen de patroons en de arbeiders. Een arbeider moest trouw en vlijtig zijn werk doen, maar hij had dan ook recht op een goed loon.

Petrus vergeleek de loonen, die hier betaald werden, met die der visschers van Oostende en andere plaatsen, ook met die van arbeiders in het binnenland. Hier te Westland kon men er nauwelijks van leven. Ja, in den Winter heerschte er in menig gezin armoede. En de visscher had toch een moeilijke taak en waagde dikwijls zijn leven. Zekere patroons wilden van geen hooger loon hooren. Ze verboden zelfs den visscher er over te spreken. Twee reeders echter hadden al toegegeven, dat hun volk te weinig verdiende en verleenden opslag.

Petrus Vercammen prees hun houding.

— We moeten ons vereenigen, zei hij. Dan vragen we hoffelijk om verbetering van onzen toestand. We willen ordelijk en verzoenend te werk gaan. We hitsen niet op, maar recht is recht.

Dadelijk waren er visschers, die zich als lid van de nieuwe vereeniging opgaven.

Plots traden gendarmen binnen.

— Petrus Vercammen, zei de hoofdman, de burgemeester verbiedt deze vergadering.

— Met welk recht? vroeg de jongeling verontwaardigd.

— Ge wilt ruzie en staking in het dorp brengen. Zoo komt het tot vechten en andere onlusten.

— De visschers moeten maar stil voortwerken aan kleine prijzen en zwijgen! riep Hendriks uit.

— Vrienden, sprak Petrus Vercammen, we zullen aan de overheid gehoorzamen, en het voorbeeld geven van orde. Onze vereeniging is nu toch gesticht. Laten we rustig huiswaarts gaan. Recht wordt toch niet tegengehouden. We zullen aan de hoogere overheid schrijven en vragen of wij het recht niet hebben vreedzaam te vergaderen, zoo de burgemeester hier met die onrechtvaardige reeders meedoet.

De vergadering was trouwen toch zoo goed als geëindigd.

Vercammen schreef naar den gouverneur. Eenige heeren kwamen een onderzoek instellen en na een paar weken stond de burgemeester aan de visschers toe te vergaderen.

Mijnheer Dijkhuis was woedend.

— Die Vercammen is een gevaarlijke kerel, zei hij. De anderen luisteren naar hem. Hij zal het nog tot staking brengen. Ook schrijft hij over ons in gazetten van het binnenland. Men zal zich

van daar met onze zaken bemoeien en we verliezen zoo onze macht.

Gerard, de zoon, hoorde dit.

— Vader, ik zal dien oproerkraaiër wel klein krijgen; ik heb ook invloed bij veel kleine menschen en ik zal zorgen, dat ze Vercammen haten, beweerde hij.

Gerard wilde meer in de gunst van zijn vader komen, al was het om meer zakgeld te krijgen.

Mevrouw Dijkhuis had reeds meermalen haar man gesmeekt om recht te doen, en liever op Gerard te letten, die heele dagen weg was en soms heel laat in den avond thuis kwam.

Maar de reeder was zoo van haat tegen Vercammen vervuld, dat hij nog minder dan anders op zijn zoon lette.

In het dorp vertelde men, dat Gerard voortdurend bij allerlei ongunstig volk van den grenskant zat. Men begreep niet, wat hij er uitvoerde, maar veel goeds kon het niet zijn.

Mevrouw Dijkhuis had eens nauwkeurig de kamer van haar zoon doorzocht. En ze schrok, toen ze er in een kas allerlei boeken vond over smokkelaars, avonturiers, beruchte rooverskapiteinen.

Wat ging er toch in het hoofd van haar jongen om? Als ze eens met hem wilde spreken, werd Gerard brutaal en zei hij, dat hij geen klein kind meer was en zijn eigen gang wilde gaan.

Vader had hem vroeger bedorven, door hem steeds te zeggen dat hij de zoon was van een voornaam man en hem minachting in te prenten voor het eenvoudige volk.

Mevrouw Dijkhuis had veel verdriet in haar groot en schoon huis.

V.

Eenige weken later kwam er een echte plaag over de streek. Men kloeg bij den burgemeester, dat er gestolen werd. Hoe de politie zocht, er werd geen dader gevonden. Het gebeurde zelfs, dat personen in den avond aangerand werden door kerels met zwart gezicht. De bevolking durfde na donker niet meer buiten op het dorp gaan. Het was of er iets geheimzinnigs over den omtrek hing.

Op zekeren morgen ging de burgemeester over de straat. Hij had tegenwoordig lastige dagen. Eerst die verdeeldheid tusschen de partij Ver-
cammen, die reeds flink vergroot was, en die van de reeders. Nu weer die diefstallen, waarover alle dagen klachten kwamen. Gisteravond weer was de oude reeder Pelsen dicht bij het dorp aangesproken geworden door een dief, als heer gekleed. Hij moest zijn geld afgeven, en had den brutalen kerel niet herkend, al had deze maar een paar zwarte vlekken op zijn gezicht.

— Wat was het vroeger toch kalmer, dacht de burgemeester.

Weldra kwam hij op het gemeentehuis. Hij keek zijn post na, en van een der brieven schrok hij, want hij las het volgende:

« Burgemeester,

» Ge weet ook, dat er tegenwoordig veel gestolen wordt. De daders blijven echter onbekend. Ik wil u echter op een spoor brengen. Doe morgen een huiszoeking bij Petrus Vercammen en ik ben zeker, dat ge in het schuurtje gestolen voorwerpen zult vinden. Ik weet het bij toeval. Laat dus de kans niet voorbijgaan om de streek te zuiveren van die boosdoeners. Een aanhouding zal tot meerdere leiden. »

Het briefje was slecht geschreven en er stond geen naam onder. De burgemeester zat even in gedachten. Zou het waarheid zijn, of was het laster?

— Ik kan haast niet denken, dat Petrus zoo iets zou doen, dacht de burgemeester. In alle geval zal ik er de overste der gendarmen eens over spreken.

Hij stond op en begaf zich naar de rijkswacht. Toen de overste het briefje las, zei hij:

— Het is best mogelijk, dat Vercammen schuldig is. Ik houd hem voor een oproerkraaiër, die zelf baas wil worden. Hij moet geld hebben om zijn doel te bereiken. We zullen niet langer wachten om die huiszoeking te doen.

Hij riep twee gendarmen, die niet aan de schuld van Petrus konden gelooven. En met den burgemeester gingen ze naar het huis van Petrus. Weldra waren ze daar.

— Wel, vrouw Vercammen, uw zoon is zeker niet thuis? vroeg de burgemeester.

— Neen, hij is voor heel den dag met Hendriks in zee. Maar waarom moet ge hem hebben? vroeg de moeder.

— O, we zouden hem eens moeten spreken.

— Vrouw, vroeg de overste der gendarmen, is Petrus des nachts altijd thuis?

— O, neen, hij is dikwijls 's nachts aan 't visschen.

— We zouden het schuurtje eens gaarne zien, zei de burgemeester.

Daarop gingen de mannen naar de vernoemde plaats.

Verwonderd volgde de vrouw hen.

— Wat moet ge nu toch hebben? vroeg ze.

De gendarmen keken alles af, en plots riep de bevelhebber:

— Hier!

Hij haalde van onder stroo een doos met zilveren lepels en vorken voor den dag.

— Hoe komt dat hier? vroeg hij aan vrouw Vercammen.

— Dat weet ik niet, antwoordde ze gansch bedremmeld. Het is van ons niet.

— Neen, zeker niet. Het zijn gestolen voorwerpen.

Eerst begreep de vrouw hem niet, maar plots riep ze:

— Ge denkt toch niet, dat Petrus het gestolen heeft?

— Het is zeker van zelf hier gekomen.

— Burgemeester, ge weet toch ook wel, dat mijn jongen veel te eerlijk is om zoo iets te doen.

— Ik heb nooit geen klachten van hem gehoord, maar 't is toch zonderling dat het zilver hier is.

— O, men wil ons in 't ongeluk brengen! kloeg de moeder.

— Kom, we vertrekken, zei de dorpsverste. Ge weet niet wanneer Petrus terug komt?

— Het zal toch maar tegen den avond zijn.

De mannen verlieten het huis. De burgemeester zei niet veel. Hij kon toch niet denken, dat Vercammen de dief zou zijn.

— We zullen heel den dag twee gendarmen aan de kade laten staan. wanneer Petrus komt, moet hij oogenblikkelijk mee, zei de kommandant.

Toen het gezelschap weg gegaan was, barstte vrouw Vercammen in tranen uit. Dat haar zoon niet schuldig was, wist ze zeker, maar wie zou dat zilver in het schuurtje verborgen hebben?

Wat duurde de dag lang voor de vrouw! Toen het eindelijk een uur of vier werd, liep ze naar de kade.

**
*

Petrus en Hendriks, die heel den dag flink gewerkt hadden, waren op den terugweg. De haven was al in 't zicht.

— We zijn nog net vóór donker thuis, zei Hendriks.

— Ja, antwoordde Petrus. Ik ben tevreden dat de dag om is, want ik ben vermoeid en zal van avond rap onder de wol liggen.

Het duurde nog een kwartier, eer het schip binnenzeilde. Toen het vastgebonden lag, sprongen er plots twee gendarmen aan boord.

— Petrus Vercammen, in naam der wet houden we u aan, zei er een.

De jongeling voelde alles rond zich draaien.

— Maar waarom? vroeg hij.

— Dat zult ge op het bureel zien. Gaat ge gewillig mede of moeten we u boeien?

— Mij boeien, wat heb ik dan misdaan?

— Het is zeker weer een gemeene streek van Dijkhuis, zei Hendriks minachtend.

— Wat is dat toch geheimzinnig, zei Petrus. Ik ben waarlijk nieuwsgierig. Natuurlijk ga ik rustig mee, wat zou ik te vreezen hebben?

Vercammen zag zijn moeder, die vlug toesprong.

— O, Petrus, ze beschuldigen u van diefstal! kreet ze.

Er ging een schok door den jongeling.

Hem beschuldigen van diefstal, dat was nu toch al te gek.

— Maar, moeder, zei hij. Dat is natuurlijk een misverstand.

Hij wou nog meer zeggen, maar de gendarmen leidden hem mee. Het hinderde hem geweldig, dat er zoo veel volk achter hem liep. Hij hoorde plots zeggen:

— Ja, wie zou nu zoo iets van Vercammen gedacht hebben? Hij zal ook wel meer van die dievenbenden afweten.

Verontwaardigd keerde hij zich om, en bemerkte Gerard, den zoon van Dijkhuis.

— Lasteraar, riep Petrus. Ge hebt zeker vergeten, dat ik mijn leven voor u gewaagd heb, nadat ik door uw vader buitengesmeten werd.

Weldra waren ze op het bureel. De burgemeester was er ook.

— Ik heb gehoord, dat men mij beschuldigt

van diefstal, zei Vercammen. Wie is die lasteraar?

De burgemeester haalde de gestolen voorwerpen voor den dag en zei alles van het schuurtje. Petrus stond toch even verbluft, maar dit was vlug over.

— Als dit alles waar is, is de schijn tegen mij, maar ik zweer u dat ik er niets van af weet, sprak hij. Het is iemand die mij in 't ongeluk wil storten.

Het was voor Petrus een geweldige vernedering om tusschen twee gendarmen naar de dorpsgevangenis gebracht te worden. Toen ze daar kwamen, zag Vercammen Hendriks.

— Maar, Petrus, riep deze. Durven ze u waarlijk in de gevangenis stoppen?

— O, troost en help mijn moeder. Mijn onschuld komt wel aan het licht! kreet Vercammen.

— Natuurlijk, dat ik uw moeder zal helpen. Wees daar maar gerust over, hernam zijn vriend.

**

Mijnheer Dijkhuis wandelde zegevierend door het dorp.

— Nu weet ge, wat Vercammen is, zei hij hier en daar. Het volk opruien, ons, de patroons uitschelden. De visschers vleien en ontevreden maken. En nu zit hij als een gemeene dief in de gevangenis. Zullen de menschen voortaan wijzer

zijn en niet meer naar zulke kerels luisteren?

Ook Gerard sprak zoo, al vroeg men hem soms of hij het vergeten had, dat Petrus hem van den dood had gered.

Velen wilden niet aan de schuld van Petrus gelooven, maar anderen deden dat wel.

De arme moeder smeekte God, om de waarheid te doen uitkomen.

Het gerecht liet huiszoeking doen bij de vrienden van Petrus, maar vond niets verdachts. Als Vercammen schuldig was, moest hij medeplichtigen hebben, want aangerande personen waren door verscheidene mannen bedreigd geworden. Er lekte echter niets uit. En Petrus hield vol, dat hij niets oneerlijks had gedaan.

V.

Hendriks kwam met zijn sloep van een Nederlandsch haventje. De storm verraste hem en het viel den visscher moeilijk zijn scheepje alleen te besturen. Hij worstelde tegen den wind.

Plots voelde hij een geweldigen schok en de boot ging niet verder.

— Verloren, dacht Hendriks. Ik zit op een zandbank.

Tot zijn groote vreugde bemerkte hij echter dat hij op het strand vastzat. Ontroerd dankte hij

God, want hij had den dood van dichtbij gezien. Nu was hij gered.

— Waar zit ik nu ergens? mompelde hij. Ik kan niet ver van Westland zijn.

Zijn boot lag hier veilig in een soort van kil. Hendriks legde nog ankers uit. Dan besloot hij een huis te zoeken, om er zich te drogen en wat voedsel te vragen. Hij had geen eten aan boord.

Hij trok de duinen in. Hij herkende de plaats: hij was zoo wat anderhalf uur van Westland. Ach, de duinen moest er een herbergje staan. Hij zocht het en na eenigen tijd bereikte hij het. Maar daar binnen was een groezemoes. Zoo laat op den avond? Dat kwam Hendriks verdacht voor. Hij sloop nader en luisterde aan het venster. Hij stond daar wel een kwartier.

— God zij gedankt. Petrus zal vrij komen, zei hij bij zich zelf.

En in zijn natte plunje stapte hij vlug naar zijn dorp. Thuis verkleedde hij zich rap en toen begaf hij zich naar den burgemeester, die nog op was.

**

Een kwartier later reed een koets het dorp uit. Binnen zaten de burgemeester, de bevelhebber der gendarmen en Hendriks. Vier gendarmen volgden te paard.

Vrij vlug was men aan het herbergje, waar Hendriks zoo lang had staan luisteren.

Nog was het gezelschap bijeen. En de kommandant en de burgemeester luisterden nu ook aan het raam. Dan klopte de bevelhebber aan.

— Doe open in naam der wet! riep hij.

Het was plots stil daar binnen. Een man deed open. De herberg was leeg.

— Wat wilt ge? vroeg de bewoner.

De kommandant stak de deur der keuken open. Daar stonden wel zes, zeven kerels. En bij hen was Gerard Dijkhuis.

— Handen omhoog of we schieten! riep de bevelhebber.

De mannen waren als verwaasd en dachten niet aan tegenstand. Vlug maakten de gendarmen er gebruik van om ze te boeien. Gerard, die ook geweldig geschrokken was, stelde zich nu brutaal aan.

— Wat zijn dat voor manieren? vroeg hij. We zitten hier vreedzaam bijeen. Als ge die menschen niet oogenblikkelijk loslaat, zal ik een klacht indienen bij hooger bestuur.

— Ik zou maar liever heel kalmpjes zijn, zei de burgemeester. We weten nu, dat Vercammen onschuldig in de gevangenis zit door uw schuld.

Dijkhuis verbleekte. Hij wilde uitleg geven, maar de oversten luisterden niet. Een gendarm haalde op een naburige hoeve een wagen en de

gevangenen, ook Gerard Dijkhuis, werden naar het dorp gevoerd.

Hendriks had aan het venster een belangrijk gesprek gehoord. Die mannen spraken over hun diefstallen en Gerard beroemde er zich op, dat hij Vercammen in de gevangenis gebracht had, door het zilverwerk in zijn schuurtje te verbergen.

Hendriks wist genoeg en had zich naar den burgemeester gespoed.

**

Den volgenden dag was Westland in rep en roer. Men kon het nieuws haast niet gelooven. Gerard Dijkhuis, de zoon van den rijken reeder, was de kapitein der dievenbende.

Uit 't onderzoek bleek, dat Gerard, bedorven door allerlei boeken, een zucht had naar verkeerde avonturen. Hij had aangespannen met verdachte kerels van de grens. Hij tracteerde ze, en beloofde ze rijk te maken. Het was eerst louter verwaaldheid. Maar toen zijn vader hem zakgeld ontnam, wilde Gerard zoo inkomsten winnen.

Tevens wilde hij Vercammen uit Westland verwijderen. We weten reeds, hoe hij te werk ging. Zijn vader durfde zich eerst uit schaamte niet meer te vertoonen. Zijn moeder was ziek van verdriet.

Gerard werd voor een jaar naar een gesticht gebracht. De anderen kregen een strenge straf.

Petrus Vercammen was in eer hersteld.

Van A. Hans' Kinderbibliotheek, verschijnt elke week een nieuw boekje. Het wordt te koop geboden in de boekwinkels en bij de gazetverkoopers.

Van de vroeger verschenen nummers zijn er steeds ruim drie honderd beschikbaar, terwijl er steeds herdrukt worden.

Nuttige boeiende lectuur, die overal, over het gansche Vlaamsche land gretig gelezen wordt.

